

Door Jan de Waard

Voor zoete koek

Tijdsduur

- 45 minuten

Leerdoel

- De leerling leert uitdrukkingen kennen en gebruiken waarin naar eten en voedsel wordt verwezen.

Doelgroep

- alle leerjaren van het vmbo-k en vmbo-gt
- bovenbouw van het vmbo-b

In onze taal bestaan veel uitdrukkingen die verwijzen naar eten en voedsel. Dat is niet zo gek, omdat eten en voedsel van levensbelang zijn en er dus veel over wordt gesproken.

'Zo zout heb ik het nog nooit gegeten! Nee echt, daar lusten de honden geen brood van! Hij beweert van alles, maar heeft er geen kaas van gegeten! Toch eten ze uit zijn hand! Sterker nog: ze lusten er wel pap van! Terwijl hij appels voor citroenen verkoopt! Hij houdt ze gewoon een worst voor! En ze slikken het voor zoete koek!'

Opdracht 1

- a** Lees de inleiding. In elke zin staat een uitdrukking. Wat valt je op aan die uitdrukkingen?
- b** Schrijf op wat de zinnen betekenen. De eerste twee krijg je als voorbeeld.
- 1 Zo zout heb ik het nog nooit gegeten.
Zo erg heb ik het nog niet meegemaakt.
  - 2 Daar lusten de honden geen brood van.
Dat is echt te erg voor woorden.
  - 3 Hij heeft er geen kaas van gegeten.
  - 4 Ze eten uit zijn hand.
  - 5 Ze lusten er wel pap van.
  - 6 Hij verkoopt ze appels voor citroenen.
  - 7 Hij houdt ze een worst voor.
  - 8 Ze slikken het voor zoete koek.

Opdracht 2

- a** Maak de volgende uitdrukkingen compleet door het juiste voedsel in te vullen.
- 1 De ... wordt niet zo heet gegeten als ze wordt opgediend.
  - 2 Ze laat zich de ... niet van het brood eten.
  - 3 Dat bewijs is zo zacht als ...
  - 4 Hij wil weten wat voor ... hij in de kuip heeft.
  - 5 Meneer hangt overal de gebraden ... uit!
  - 6 Hij heeft veel in de ... te brokkelen.
  - 7 Met haar heb ik nog een ... te schillen.
- b** Wat betekenen de uitdrukkingen uit vraag 2a? Vul de zinnen aan.
- 1 Het valt in de praktijk ...
  - 2 Ze laat niet met zich ...
  - 3 Dat bewijs is niet ...
  - 4 Hij wil weten met wie ...
  - 5 Meneer ...
  - 6 Hij heeft veel ...
  - 7 Met haar heb ik nog het een en ander ...

Opdracht 3

- a** Aan welke uitdrukking met voedsel doen het plaatje en het woord je denken?

- 1 + dorst

- 2 + deeg

3 + doppen

4 + lopen

5 + zuur

b Vul de zinnen aan met de uitdrukkingen uit vraag 3a.

- 1 Mijn ouders hebben ...
- 2 De pestkop krijgt ...
- 3 Hij kan ...
- 4 Je moet hier voortdurend ...
- 5 Voor de verliezer ...

c Wat betekenen de zinnen van vraag 3b?

Opdracht 4

a Aan welke uitdrukking met voedsel doen de combinaties van foto's je denken? Vul de zinnen aan met die uitdrukking.

1 Hij deed mee voor ...

2 Hij komt met een hoop verwijten, maar heeft zelf ...

3 Dat voorstel is ... noch ...

4 Je moet de ... niet ...

5 Dat is ...

b Wat betekenen de uitdrukkingen uit vraag 4a?

Opdracht 5

Welke uitdrukkingen met voedsel kun je gebruiken om de zinnen op een andere manier te zeggen?

- 1 Van de nieuwe smartphone worden er heel veel verkocht. Ze gaan als warme ...
- 2 Sinds snackbar *De Vette Hap* failliet is, krijgt de snackbar een straat verderop veel meer klanten. De een zijn dood is ...
- 3 Hou vol, ook al is het niet leuk. Je moet gewoon door de zure ...
- 4 Maak je er toch niet druk om! Het sop is ...
- 5 Wat heeft zij een geluk! Ze valt met haar neus ...

Opdracht 6

Schrijf een korte tekst (ongeveer 75 woorden) waarin je minstens vier uitdrukkingen gebruikt die naar eten en voedsel verwijzen. Je mag uitdrukkingen uit de lesbrief gebruiken, maar je mag ook nieuwe zoeken.

Je kunt eventueel inspiratie vinden op

<https://www.gastropedia.nl/artikel/spreekwoorden-eten-en-drinken/>.